

Marianne Gijsbers (links) en Monique Zoon van de borduurgroep Draad & Praat.

© Gerard Verschooten.

Van droom tot gemeenschapsproject: wandtapijt van Nijmegen laat de middeleeuwen zien

‘Nijmegen borduurt haar middeleeuwen’ gaat over geschiedenis, creativiteit en ambacht. En het brengt mensen samen. Vijf grote panelen laten straks het middeleeuwse Nijmegen zien, geïnspireerd op de stijl van de Gebroeders van Lymborch. Het begon allemaal met de droom van één vrouw.

Anne Nijtmans -26 november 2025

Frankrijk heeft het wereldberoemde meesterwerk *Tapijt van Bayeux* uit de elfde eeuw, dat een belangrijke episode uit de geschiedenis laat zien. In de Zuid-Hollandse stad Vlaardingen werken ze al acht jaar aan het *Tapijt van Vlaardingen*. Nijmegen heeft straks ook haar middeleeuwse geschiedenis vastgelegd in geborduurde wandtapijten.

Zoals Gebroeders van Lymborch

Er is wél een verschil: de mega-wandkleden uit Frankrijk en de evenknie die de mensen van Vlaardingen maken, zijn lange stroken. Een soort doorlopend stripverhaal. In Nijmegen worden het panelen, vormgegeven als de werken van de Gebroeders van Lymborch. Heel fijn geborduurd met de kenmerkende kleuren, de rijkdom aan details en de fraaie randversieringen van deze kunstenaars.

Marianne Gijsbers (69) heeft het bedacht. Als eerbetoon aan haar partner Jan van Maris, die drie jaar geleden onverwacht overleed. „Hij hield van schoonheid en was een groot bewonderaar van de Gebroeders van Lymborch. En ik had in de rouwperiode iets nodig om mee aan de slag te gaan.”

De Nijmeegse kunstenaars zijn wereldberoemd omdat ze in de late middeleeuwen belangrijke vernieuwers waren. Nog nooit was er zo realistisch geschilderd als zij deden, bovendien lieten ze ook het dagelijks leven zien.

Geschiedenis van Nijmegen

Hoe mooi zou het zijn als de geschiedenis van Nijmegen geborduurd zou worden, bedacht Marianne Gijsbers. „Net als het *Tapijt van Bayeux*, maar wel in de stijl van de Nijmeegse Gebroeders van Lymborch.”

Maar ja, hoe zet je een idee voor zo'n omvangrijk project om in realiteit? Marianne Gijsbers ging op zoek naar voorbeelden in het land, bijvoorbeeld het *Tapijt van Vlaardingen* en de *Flevowand*. Ze kaartte het idee aan bij Nijmeegse organisaties: Stichting Maelwael van Lymborch, de Lindenberg en het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis. En ze legde contact met borduurgroepen zoals het borduurcafé in Zwanenveld.

Iedereen vond het een prachtig plan. „Ik heb zó veel hulp gehad van mensen en van organisaties”, zegt Gijsbers. Een bestuurslid van Stichting Maelwael van Lymborch heeft meegeholpen het idee verder uit te werken.

Van de gemeente Nijmegen kwam in 2024 een projectsubsidie om een start te maken. Met dat geld kon een professioneel ontwerper worden ingehuurd. Ook Cultuurhuis de Lindenberg werkte mee door twee cursussen middeleeuws borduren op te zetten.

Draad & Praat

Er ontstond een eigen organisatie: 'Nijmegen borduurt haar middeleeuwen'. Die heeft nog meer borduurscursussen opgezet in wijkcentrum Ark van Oost. Inmiddels is er een flinke gemeenschap van borduursters en een enkele borduurder die onder de naam Draad & Praat bij elkaar komen. Ze hebben geoefend op technieken en zijn er klaar voor om aan de slag te gaan met de Nijmeegse wandtapijten.

Dat kan, want het ontwerp van het eerste paneel is gereed en omgezet in een patroon. Bosschenaar John Rabou heeft het ontworpen. Hij is historisch illustrator en was ook betrokken bij het *Tapijt van Vlaardingen*.

Donjon, Stevenskerk en vissers op de Waal

De eerste afbeelding geeft de Waalkade in Nijmegen weer met op de achtergrond de Stevenskerk en het donjon van de Valkhofburcht, stadspoorten, huisjes aan de kade, een schip, een havenkraan en op de voorgrond vissers op de Waal.

Impressie van de Waalkade in Nijmegen tijdens de middeleeuwen. In de stijl van de Gebroeders van Lymborch. Zo ziet het eerste paneel eruit van het project 'Nijmegen borduurt haar middeleeuwen'. Er volgen er nog vier. © John Rabou

Rabou: „Ik heb heel goed gekeken naar oude afbeeldingen van Nijmegen. En tegelijkertijd naar de manier waarop de gebroeders mensen en gebouwen afbeelden en de compositie van hun kunstwerken.”

Hij heeft ook het ontwerp van het tweede paneel gereed. Het is niet waar gebeurd, maar het verbeeldt de broers in hun atelier terwijl hun opdrachtgever, de hertog van Berry, binnenkomt. Op de achtergrond zie je hun voorouders. Zoals hun moeder, de borduurster Mette Maelwael.

Er is een start gemaakt met het borduren van het eerste paneel. Wethouder Tobias van Elferen, die ook over cultureel erfgoed gaat, mocht onlangs de eerste steek zetten. Daarvoor

had hij eerder instructie gehad waarbij hem de eerste beginselen van borduren zijn bijgebracht.

Wethouder Tobias van Elferen zet de eerste steek. Daarvoor had hij wel even borduurles gehad. © Gerard Verschooten

Het laat niet alleen de Nijmeegse geschiedenis zien, er wordt ook een oud ambacht doorgegeven - Tobias van Elferen, wethouder

„Dit is een prachtig project. Niet alleen omdat het de Nijmeegse geschiedenis laat zien maar ook omdat een oud ambacht wordt doorgegeven”, zegt hij.

Vaste plek in een museum?

Uiteindelijk komen er vijf wandpanelen van 90 bij 126 meter. Ze worden tentoongesteld op openbaar toegankelijke plaatsen als het Maelwael van Lymborchhuis, de Nicolaaskapel of het stadhuis. In 2028 zijn ze af. Marianne Gijsbers: „Ik hoop dat ze dan een definitieve bestemming in een museum krijgen.”

Informatie over het borduurproject: nijmegenborduurtharmiddeleeuwen.nl